

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ

ΕΛΣΤΑΤ
Πολιτική Διάχυσης

ΠΕΙΡΑΙΑΣ, ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2016

Η Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ), στο πλαίσιο της αποστολής της για τη διασφάλιση και τη διαρκή βελτίωση της ποιότητας των στατιστικών της Χώρας, στοχεύει, μεταξύ άλλων, να παράγει στατιστικά στοιχεία χρήσιμα –συναφή– για τη δημόσια πολιτική, την οικονομία και τους άλλους τομείς της ζωής.

Οι στατιστικές αποσκοπούν στην πληροφόρηση του κοινού και αυτών που χαράσσουν πολιτικές και στην προαγωγή του δημόσιου συμφέροντος. Ως εκ τούτου αποτελούν δημόσιο αγαθό. Για το λόγο αυτό η ΕΛΣΤΑΤ διαθέτει το στατιστικό της προϊόν σε όλους τους ενδιαφερόμενους χρήστες (ερευνητές, ιδιώτες, δημόσιους και ιδιωτικούς οργανισμούς και φορείς, μέσα μαζικής ενημέρωσης, Δημόσια Διοίκηση κλπ.). Η διάχυση των στατιστικών πραγματοποιείται από την ΕΛΣΤΑΤ με την τήρηση των στατιστικών αρχών της «επαγγελματικής ανεξαρτησίας», της «αμεροληψίας», της «αντικειμενικότητας», της «αξιοπιστίας», του «στατιστικού απορρήτου» και της σχέσης «κόστους-αποτελεσματικότητας», όπως οι αρχές αυτές καθορίζονται με τις διατάξεις του άρθρου 2 του Κανονισμού (ΕΚ) 223/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, όπως τροποποιήθηκε από τον Κανονισμό 2015/759 και αναπτύσσονται στον Κώδικα Ορθής Πρακτικής για τις Ευρωπαϊκές Στατιστικές.

Η παρούσα πολιτική περιλαμβάνει τους κανόνες και αρχές που εφαρμόζει η ΕΛΣΤΑΤ για τη διάχυση των παραγόμενων στατιστικών της. Οι ανωτέρω κανόνες και αρχές έχουν προκύψει με βάση την ισχύουσα εθνική και ευρωπαϊκή νομοθεσία και τις ισχύουσες ευρωπαϊκές και διεθνείς αρχές για τη διάχυση των στατιστικών.

1. ΟΡΙΣΜΟΙ

Ο όρος «*επαγγελματική ανεξαρτησία*» σημαίνει ότι οι στατιστικές πρέπει να αναπτύσσονται, να παράγονται και να διαδίδονται με ανεξάρτητο τρόπο, ιδίως όσον αφορά την επιλογή των τεχνικών, των ορισμών, των μεθοδολογιών και των πηγών που θα χρησιμοποιούνται, καθώς επίσης το χρόνο και το περιεχόμενο όλων των μορφών διάδοσης, και ότι η εκτέλεση των καθηκόντων αυτών γίνεται χωρίς καμία πίεση από πολιτικές ομάδες ή ομάδες συμφερόντων, Ενωσιακές ή εθνικές αρχές.

Ο όρος «*αμεροληψία*¹» σημαίνει ότι οι στατιστικές πρέπει να αναπτύσσονται, να παράγονται και να διαδίδονται ουδέτερα, καθώς και ότι πρέπει να επιφυλάσσεται ίση μεταχείριση σε όλους τους χρήστες.

Ο όρος «*αντικειμενικότητα*» σημαίνει ότι οι στατιστικές πρέπει να αναπτύσσονται, να παράγονται και να διαδίδονται συστηματικά, αξιόπιστα και αμερόληπτα². συνεπάγεται τη χρήση επαγγελματικών και δεοντολογικών προτύπων, καθώς και το γεγονός ότι οι πολιτικές και πρακτικές που ακολουθούνται είναι διαφανείς για τους χρήστες και για όσους απαντούν στις έρευνες.

Ο όρος «*αξιοπιστία*» σημαίνει ότι οι κοινοτικές στατιστικές πρέπει να μετρούν όσο το δυνατόν πιο πιστά και με τη μεγαλύτερη δυνατή ακρίβεια και συνέπεια την πραγματικότητα που προβλέπεται να παρουσιάζουν· συνεπάγεται τη χρήση

¹ Από τον αγγλικό όρο “impartiality”.

² Χωρίς την ύπαρξη μεροληψίας (bias).

επιστημονικών κριτηρίων για την επιλογή των πηγών, των μεθόδων και των διαδικασιών.

Ο όρος «στατιστικό απόρρητο» σημαίνει την προστασία των απορρήτων στοιχείων που αφορούν μεμονωμένες στατιστικές μονάδες και τα οποία λαμβάνονται άμεσα για στατιστικούς σκοπούς ή, έμμεσα, από διοικητικές ή άλλες πηγές· συνεπάγεται επίσης την απαγόρευση της χρήσης για μη στατιστικούς σκοπούς των στοιχείων και την απαγόρευση της παράνομης δημοσιοποίησής τους.

Ο όρος «σχέση κόστους-αποτελεσματικότητας» σημαίνει ότι το κόστος παραγωγής των στατιστικών πρέπει να είναι ανάλογο της σπουδαιότητας των επιδιωκόμενων αποτελεσμάτων και οφελών, ότι οι πόροι πρέπει να χρησιμοποιούνται με τον καλύτερο δυνατό τρόπο και ότι ο φόρτος ανταπόκρισης πρέπει να μειώνεται στο ελάχιστο. Οι ζητούμενες πληροφορίες πρέπει, εφόσον είναι δυνατόν, να λαμβάνονται άμεσα από διαθέσιμα αρχεία ή πηγές.

Ως «διάχυση (ή διάδοση) στατιστικών» νοείται η δραστηριότητα με την οποία τα στατιστικά στοιχεία καθίστανται προσβάσιμα στους χρήστες.

Ως «ανωνυμοποιημένα μικροδεδομένα» νοούνται μικροδεδομένα ερευνών της ΕΛΣΤΑΤ που έχουν ανωνυμοποιηθεί σύμφωνα με κριτήρια ανωνυμοποίησης, προκαθορισμένα ή μη από την ΕΛΣΤΑΤ, έτσι ώστε να μην είναι δυνατή η άμεση ή έμμεση ταυτοποίηση των ερευνωμένων.

Ως «εμπιστευτικά δεδομένα για επιστημονικούς σκοπούς» νοούνται ανωνυμοποιημένα δεδομένα, αλλά από τα οποία είναι θεωρητικά δυνατή η έμμεση ταύτιση των στατιστικών μονάδων (ερευνωμένων).

2. ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Η πολιτική διάχυσης της ΕΛΣΤΑΤ βασίζεται:

- α) στις διατάξεις περί διάδοσης των στατιστικών του Ελληνικού Στατιστικού Νόμου (Νόμος 3832/2010, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει), όπως εξειδικεύονται περαιτέρω στον Κανονισμό Στατιστικών Υποχρεώσεων των φορέων του Ελληνικού Στατιστικού Συστήματος (ΕΛΣΣ) και στον Κανονισμό Λειτουργίας και Διαχείρισης της ΕΛΣΤΑΤ,
- β) στις διατάξεις περί διάδοσης των ευρωπαϊκών στατιστικών του Κανονισμού (ΕΚ) 223/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, όπως τροποποιήθηκε από τον Κανονισμό 2015/759,
- γ) στον Κώδικα Ορθής Πρακτικής για τις Ευρωπαϊκές Στατιστικές, στις θεμελιώδεις αρχές των Ηνωμένων Εθνών για τις επίσημες στατιστικές και στη Διακήρυξη του Διεθνούς Στατιστικού Ινστιτούτου (ISI) για την επαγγελματική Δεοντολογία.

3. ΚΑΝΟΝΕΣ ΚΑΙ ΑΡΧΕΣ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΔΙΑΧΥΣΗΣ ΤΗΣ ΕΛΣΤΑΤ

Η πολιτική διάχυσης της ΕΛΣΤΑΤ καθορίζεται από τους ακόλουθους κανόνες και αρχές:

- **Η ΕΛΣΤΑΤ παρέχει ισότιμη και ταυτόχρονη πρόσβαση όλων των χρηστών στις παραγόμενες στατιστικές της, τηρώντας απαρέγκλιτα τους κανόνες και αρχές**

που περιλαμβάνονται στην πολιτική της περί στατιστικού απορρήτου, η οποία δημοσιεύεται στο διαδικτυακό της τόπο.

- Η κύρια πηγή στατιστικής πληροφόρησης της ΕΛΣΤΑΤ είναι ο διαδικτυακός της τόπος, στον οποίο μπορούν να έχουν πρόσβαση όλοι οι χρήστες, χωρίς κανένα περιορισμό. Στατιστικά στοιχεία που δεν περιλαμβάνονται στο διαδικτυακό τόπο της ΕΛΣΤΑΤ χορηγούνται στους ενδιαφερόμενους χρήστες κατόπιν σχετικού τους αιτήματος, εφόσον δεν εμπίπτουν στο στατιστικό απόρρητο. Η διαδικασία χορήγησης των στοιχείων περιγράφεται στο διαδικτυακό τόπο της ΕΛΣΤΑΤ.
- Η ΕΛΣΤΑΤ παρέχει, επίσης, πρόσβαση σε ανωνυμοποιημένα μικροδεδομένα στατιστικών της ερευνών, καθώς και σε εμπιστευτικά δεδομένα για επιστημονικούς σκοπούς. Οι διαδικασίες και οι προϋποθέσεις χορήγησης πρόσβασης στα ανωτέρω δεδομένα περιγράφονται στο διαδικτυακό τόπο της ΕΛΣΤΑΤ.
- Η ΕΛΣΤΑΤ μεριμνά για τη συνεχή βελτίωση των διαδικασιών χορήγησης στατιστικών στοιχείων και πρόσβασης σε ανωνυμοποιημένα μικροδεδομένα στατιστικών ερευνών και σε εμπιστευτικά δεδομένα για επιστημονικούς σκοπούς, ακολουθώντας βέλτιστες πρακτικές του Ευρωπαϊκού Στατιστικού Συστήματος, έτσι ώστε να εξασφαλίζεται η μεγιστοποίηση του βαθμού ικανοποίησης των χρηστών με παράλληλη διασφάλιση της ποιότητας των χορηγούμενων στοιχείων και της προστασίας του στατιστικού απορρήτου.
- Η ΕΛΣΤΑΤ μεριμνά για τη συνεχή βελτίωση της μορφής και του περιεχομένου της ηλεκτρονικής της πύλης και των άλλων τρόπων διάχυσης των παραγόμενων στατιστικών της, έτσι ώστε να εξυπηρετούν τις ανάγκες των χρηστών δεδομένων, τόσο στην Ελλάδα όσο και διεθνώς, σύμφωνα με τα εξελισσόμενα διεθνή πρότυπα. Για τη διασφάλιση ότι οι στατιστικές της διαχέονται με τρόπο που ικανοποιεί τις απαιτήσεις των χρηστών, η ΕΛΣΤΑΤ λαμβάνει υπόψη της τα σχετικά σχόλια και επισημάνσεις των χρηστών στα ετήσια συνέδρια χρηστών που πραγματοποιεί, καθώς και τη σχετική ανατροφοδότηση που προκύπτει από τα αποτελέσματα της έρευνας ικανοποίησης χρηστών που διενεργεί.
- Για την εξυπηρέτηση των αναγκών των εθνικών και των διεθνών χρηστών, η ΕΛΣΤΑΤ μεριμνά για την επικαιροποίηση και τη διαθεσιμότητα, σε συνεχή βάση, του περιεχομένου του διαδικτυακού της τόπου και των στατιστικών της δημοσιευμάτων, τόσο στην ελληνική όσο και στην αγγλική γλώσσα.
- Κάθε χρόνο, μέχρι τις 31 Μαΐου, η ΕΛΣΤΑΤ καταρτίζει και δημοσιεύει Στατιστικό Πρόγραμμα Εργασιών, το οποίο περιλαμβάνει τις προγραμματιζόμενες στατιστικές έρευνες/εργασίες της για το επόμενο έτος. Στο εν λόγω Στατιστικό Πρόγραμμα Εργασιών η ΕΛΣΤΑΤ προαναγγέλλει για κάθε προγραμματιζόμενη στατιστική έρευνα/εργασία της το τρίμηνο ή τα τρίμηνα δημοσίευσης των αποτελεσμάτων της.
- Η ΕΛΣΤΑΤ δημοσιεύει Δελτία Τύπου για όλες τις διενεργούμενες στατιστικές έρευνες και εργασίες της από τις οποίες παράγονται στατιστικές. Τα Δελτία Τύπου δημοσιεύονται αυστηρά τη 12^η μεσημβρινή, μετά από έγκριση του Προέδρου της ΕΛΣΤΑΤ, σε καθορισμένες ημερομηνίες, οι οποίες περιλαμβάνονται εντός των τριμήνων δημοσίευσης των σχετικών στατιστικών

που αναφέρονται κάθε φορά στα Ετήσια Στατιστικά Προγράμματα της ΕΛΣΤΑΤ. Οι ημερομηνίες δημοσίευσης των Δελτίων Τύπου προαναγγέλλονται σε ειδικό ημερολόγιο ανακοινώσεων, το οποίο αναρτάται στο διαδικτυακό τόπο της ΕΛΣΤΑΤ, εντός της πρώτης εβδομάδας του Σεπτεμβρίου του προηγούμενου της δημοσίευσης έτους. Το ημερολόγιο ανακοινώσεων ακολουθείται πιστά. Στην περίπτωση που εξαιρετικοί λόγοι επιβάλλουν την αναβολή ή την αλλαγή της καθορισμένης ημερομηνίας δημοσίευσης ενός Δελτίου Τύπου, το γεγονός αυτό καθώς και οι λόγοι που το επιβάλλουν ανακοινώνονται από την ΕΛΣΤΑΤ, το αργότερο τη 12^η μεσημβρινή της προηγούμενης της δημοσίευσης ημέρας. Η νέα ημερομηνία δημοσίευσης του συγκεκριμένου Δελτίου Τύπου ανακοινώνεται από την ΕΛΣΤΑΤ. Η ΕΛΣΤΑΤ μπορεί να δημοσιεύσει μη προγραμματισμένα (ad hoc) Δελτία Τύπου που αφορούν σε έκτακτες στατιστικές έρευνες και εργασίες των οποίων η διενέργεια δεν ήταν γνωστή κατά το χρόνο δημοσίευσης του ημερολογίου ανακοινώσεων. Η δημοσίευση αυτών των Δελτίων Τύπου ανακοινώνεται στο διαδικτυακό τόπο της ΕΛΣΤΑΤ τουλάχιστον πέντε (5) εργάσιμες ημέρες πριν από την ημερομηνία δημοσίευσης.

- Η ΕΛΣΤΑΤ δημοσιεύει στο διαδικτυακό της τόπο τις χρησιμοποιούμενες πηγές και μεθόδους για την παραγωγή των στατιστικών της, καθώς και τα μεταδεδομένα και τις εκθέσεις ποιότητας των στατιστικών ερευνών και εργασιών της από τις οποίες παράγονται οι εν λόγω στατιστικές. Η ΕΛΣΤΑΤ δεν ερμηνεύει τα αποτελέσματα των στατιστικών ερευνών και εργασιών της, αλλά τα παρουσιάζει με σαφή και κατανοητή μορφή που διευκολύνει την ορθή ερμηνεία και χρήση τους, τόσο από ειδικούς στα συγκεκριμένα θέματα όσο και από το ευρύ κοινό.
- Οι στατιστικές δημοσιεύσεις της ΕΛΣΤΑΤ είναι αντικειμενικές και διαχωρίζονται σαφώς από πολιτικές δηλώσεις. Η ΕΛΣΤΑΤ διατηρεί το δικαίωμα να σχολιάζει δημόσια την κριτική που γίνεται σε στατιστικές της, καθώς και την κακή χρήση ή παρανόηση αυτών, στο βαθμό που κρίνεται πρόσφορο. Για την αποτροπή κακής χρήσης ή παρανόησης των στατιστικών της, η ΕΛΣΤΑΤ πραγματοποιεί, όποτε κρίνει αναγκαίο, ημερίδες με σχετική θεματολογία, για συγκεκριμένες κατηγορίες χρηστών.
- Για τις αναθεωρήσεις των στατιστικών της η ΕΛΣΤΑΤ τηρεί απαρέγκλιτα τους κανόνες και αρχές που περιλαμβάνονται στην πολιτική αναθεωρήσεων της, η οποία δημοσιεύεται στο διαδικτυακό της τόπο. Το αργότερο δέκα (10) εργάσιμες ημέρες πριν από τη λήξη κάθε έτους η ΕΛΣΤΑΤ αναρτά στο διαδικτυακό της τόπο κατάλογο των προγραμματισμένων για το επόμενο έτος αναθεωρήσεων των στατιστικών της. Ο κατάλογος αυτός περιλαμβάνει για κάθε αναθεωρούμενη στατιστική, μια συνοπτική περιγραφή της εργασίας αναθεώρησης, το είδος της προγραμματισμένης αναθεώρησης (τακτική ή έκτακτη) και το χρόνο δημοσίευσης της αναθεωρημένης στατιστικής. Οι χρήστες ενημερώνονται εγκαίρως για σημαντικά λάθη που εντοπίζονται σε δημοσιευμένες στατιστικές και οδηγούν σε μη προγραμματισμένες αναθεωρήσεις. Τα αναθεωρημένα αποτελέσματα ανακοινώνονται χωρίς καμία καθυστέρηση με ανοιχτή και διαφανή διαδικασία. Ανακοινώνονται, επίσης, οι λόγοι πραγματοποίησης των μη προγραμματισμένων αναθεωρήσεων.

- Η ΕΛΣΤΑΤ παρέχει δωρεάν, κατά κανόνα, τις στατιστικές πληροφορίες που παράγει. Τα έντυπα στατιστικά δημοσιεύματα, οι χάρτες και τα χαρτογραφικά υπόβαθρα της ΕΛΣΤΑΤ διατίθενται έναντι τιμήματος, κατά κανόνα, που καλύπτει το κόστος εκτύπωσης. Οι τιμές πώλησης των έντυπων δημοσιευμάτων και των χαρτών της ΕΛΣΤΑΤ περιλαμβάνονται σε σχετικό τιμοκατάλογο, ο οποίος καθορίζεται με Απόφαση του Προέδρου της, μετά από εισήγηση της Διεύθυνσης Στατιστικής Πληροφόρησης και Εκδόσεων. Οι τιμές πώλησης των χαρτογραφικών υποβάθρων της ΕΛΣΤΑΤ περιλαμβάνονται σε σχετικό τιμοκατάλογο, ο οποίος είναι αναρτημένος στο διαδικτυακό της τόπο και καθορίζεται με Απόφαση του Προέδρου της ΕΛΣΤΑΤ, μετά από εισήγηση της Διεύθυνσης Στατιστικής Πληροφόρησης και Εκδόσεων.
- Η ΕΛΣΤΑΤ δύναται να παρέχει, έναντι τιμήματος, ειδικές επεξεργασίες δεδομένων ή άλλες στατιστικές υπηρεσίες, καθώς και τη χρήση συστημάτων πληροφορικής που διαθέτει, και σχετικές ειδικές υπηρεσίες για σκοπούς στατιστικών ερευνών. Η τιμολόγηση από την ΕΛΣΤΑΤ ειδικών επεξεργασιών δεδομένων ή άλλων στατιστικών υπηρεσιών, καθώς και της χρήσης συστημάτων πληροφορικής που διαθέτει η ΕΛΣΤΑΤ, και σχετικών ειδικών υπηρεσιών για σκοπούς στατιστικών ερευνών, καθορίζεται κατά περίπτωση με Απόφαση του Προέδρου της ΕΛΣΤΑΤ, μετά από εισήγηση των εκάστοτε αρμόδιων Διευθύνσεων της ΕΛΣΤΑΤ που βασίζεται στην πολιτική τιμολόγησης της ΕΛΣΤΑΤ, η οποία είναι αναρτημένη στο διαδικτυακό της τόπο. Με Απόφαση του Προέδρου της ΕΛΣΤΑΤ, μπορεί σε ειδικές περιπτώσεις να μη γίνεται χρέωση.
- Η ΕΛΣΤΑΤ ενθαρρύνει την ελεύθερη επαναχρησιμοποίηση των στοιχείων της, τόσο για μη εμπορικούς όσο και για εμπορικούς σκοπούς. Το περιεχόμενο των ιστοσελίδων, τα στατιστικά στοιχεία, τα μεταδεδομένα και τα στατιστικά δημοσιεύματα και λοιπά έγγραφα που δημοσιεύονται στο διαδικτυακό τόπο της ΕΛΣΤΑΤ μπορούν να επαναχρησιμοποιηθούν χωρίς καμία πληρωμή ή γραπτή άδεια, με ορισμένες εξαιρέσεις και υπό τις προϋποθέσεις που αναφέρονται στην Πολιτική για τα Πνευματικά Δικαιώματα και την Επαναχρησιμοποίηση Στοιχείων της ΕΛΣΤΑΤ, η οποία είναι αναρτημένη στο διαδικτυακό της τόπο.